

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 235/21
23.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Мاستиловић чланова већа, АА из ..., ул. ... бр. ..., против туженог “ББ” из ..., ул.... бр. ..., чији је пуномоћник Милица Карановић адвокат из Новог Сада, ул. Краља Александра бр. 14/15, Поштански фах 131, 21000 Нови Сад, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 бр. 241/19 од 08.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог “ББ” из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 бр. 241/19 од 08.09.2021. године у ставовима првом, другом, четвртном и шестом изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је дана ... године, на интернет сајту www.dans.org.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело и јавно саопштио ауторско дело тужиоца без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора фотографије “...”. Ставом другим изреке пресуде, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде имовинске

штете због повреде ауторског права, јер је дана ... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца, фотографију "...", исплати износ од 35.268,86 динара са законском затезном каматом почев од 08.09.2021. године, па до исплате, а ставом трећим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана ... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца фотографију "...", поред износа досуђеног ставом другим изреке пресуде исплати додатни износ од 131,14 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2018. године, као и у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на досуђени износ из става другог изреке пресуде исплати законску затезну камату за период од 10.05.2018. године, па до дана 08.09.2021. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке пресуде, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца-фотографије "...", без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од 25.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 08.09.2021. године, па до исплате, а ставом петим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца-фотграфије "...", без назначења имена или псеудонима аутора, поред досуђеног износа из става четвртог изреке пресуде исплати додатни износ од 25.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 08.09.2021. године до исплате као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 73.120,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате, а ставом седмим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на досуђени износ трошкова поступка од 73.120,00 динара исплати и законску затезну камату почев од 08.09.2021. године па до извршности пресуде, као неоснован.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено, преко пуномоћника, изјавио тужени, побијајући је у ставовима првом, другом, четвртом и шестом изреке, из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу, сходно овлашћењима из члана 386 ЗПП-а ("Сл. Гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалба туженог није основана.

У проведеном поступку првостепени суд није починио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни битну повреду из тачке 12 тог члана на коју се неосновано жалбом туженог указује, с обзиром на то да је тај суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, тако да се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је аутор фотографије "... на којој

је приказан..., а коју фотографију је тужени објавио на свом интернет сајту www.dans.org.rs, дана ...године, у оквиру текста под називом "...” и фотографија се на сајту туженог налазила на дан подношења тужбе 23.08.2019. године. Објаву ове фотографије тужени је извршио без претходно прибављене сагласности тужиоца, без означавања његовог имена или псеудонима, као и без плаћања ауторске накнаде тужиоцу. По наводима туженог, фотографију је преузео са сајта “Wikimedia commons” а на наведени сајт фотографију је поставио корисник сајта под псеудонимом “...” и то дана ... године. Тужилац није дао сагласност за постављање фотографије на наведени сајт, нити је са власником сајта или са лицем које је фотографију поставило имао закључен ауторски уговор, при чему је тек у току овог поступка сазнао да се спорна фоторафија налази на наведеном сајту.

Полазећи од наведеног, првостепени суд је нашао да је захтев тужиоца основан, с обзиром на то да је тужени, без сагласности тужиоца и плаћања ауторске накнаде, јавно саопштио тужиочево ауторско дело, фотографију “...”, на горе наведени начин и то без назначења имена, псеудонима или знака тужиоца као аутора. По налажењу првостепеног суда, тужилац је стварањем предметне фотографије, као оригиналне духовне творевине, стекао својство аутора дела и тиме носиоца ауторских права, а своје својство аутора фотографије је потврдио дигиталним фајлом достављеним у току поступка. Такође, по налажењу првостепеног суда, неоснован је приговор недостатка пасивне легитимације туженог, који је спорну фотографију тужиоца преузео са интернет сајта “Wikimedia commons”, не вршећи проверу аутора фотографије, нити допуштености преузимања исте, па сама чињеница да је фотографију преузео са другог веб портала не отклања одговорност туженог. Сходно изнетом, а применом одредби чланова 2, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 30, 204 и 205 Закона о ауторском и сродним правима, као и одредбе члана 200 став 1 Закона о облигационим односима, првостепени суд је одлучио као у изреци пресуде. Применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима првостепени суд је одмерио правичну новчану накнаду за повреду моралних права аутора, док је износ имовинске штете утврдио користећи као оквир ценовник УЛУПУДС-а, док је делимично одбио постављени захтев на име накнаде неимовинске и имовинске штете, за износе преко досуђених а до тражених, налазећи да је захтев у том делу неоснован.

Полазећи од овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, које се жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу, правилно је поступио првостепени суд када је утврдио повреду ауторских права и нашао да је тужени у обавези да тужиоцу накнади материјалну и нематеријалну штету коју је претрпео због објављивања предметне фотографије без његове сагласности, без плаћања ауторске накнаде и без назначења имена, псеудонима или знака тужиоца као аутора.

Наиме, из изведених доказа несумњиво произилази да је тужени употребио фотографију тужиоца и учинио је доступном неограниченом броју корисника без плаћања ауторске накнаде и означавања тужиоца као аутора фотографије, па је правилно првостепени суд на спорни однос парничних странака применио материјално право и то цитиране одредбе Закона о ауторском и сродним правима из Закона о облигационим односима, када је одлучио као у изреци побијане пресуде, за коју одлуку је дао довољне и јасне разлоге а које прихвата и овај суд као другостепени.

Неосновано се наводима жалбе туженог доводи у сумњу правилност закључка првостепеног суда у погледу оцене доказа и утврђења битних чињеница спорног односа и тиме заправо указује да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, којим је прописано да суд, по свом уверењу, одлучује које ће чињенице узети као доказане, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка. У конкретном случају, жалбом туженог се оспорава правилност чињенично правног закључка првостепеног суда у делу у коме је, ценећи чињеницу да је тужени предметну фотографију преузео са сајта “Wikimedia commons”, нашао да се тиме тужени не може ослободити обавезе накнаде штете према тужиоцу, као аутору фотографије. Правилно је првостепени суд ценио чињеницу да је сајт “Wikimedia commons”, својеврсна интернет енциклопедија, у којој је постављање, промена и ажурирање садржаја дозвољено било коме од корисника, а који не гарантује, нити сноси одговорност за постављени садржај, односно не гарантује истинитост, тачност и поузданост постављеног садржаја и материјала, са чиме је тужени морао бити упознат, па при таквом стању ствари није могао да се поузда у овај сајт као извор фотографије, без провере ауторства исте. Таквим поступањем је тужени, који није уложио труд да сазна ко је аутор предметне фотографије пре него што је исту искористио за свој сајт, узроковао штету коју тужилац трпи због повреде ауторских права и дужан је да исту надокнади.

Управо из наведених разлога су без утицаја и жалбени наводи туженог да се фотографија туженог налазила на сајту “Wikimedia” од и околности да ли је тужилац покушавао да је са тог сајта уклони, јер се истима не доводи у сумњу закључак суда да је тужени, као правно лице које за потребе свог инернет сајта преузима фотографије са интернета, био дужан да покаже довољну и адекватну пажњу ради провере ауторства и довољности употребе фотографије, а што он није учинио. У том смислу, неосновани су и жалбени наводи туженог да није имао могућност и да не зна на који начин је требало да изврши додатну проверу порекла фотографије, с обзиром на то да тужени очигледно користи интернет ради промоције својих активност, а предметну фотографију је и искористио за илустрацију учешћа на ..., те је могао и морао бити упознат са могућностима и начином провере порекла саджаја на интернету, нарочито уколико исти преузима са сајта на коме је назначено да постављање, промену и ажурирање садржаја може вршити било ко од корисника. Сходно томе, не може се сматрати да је тужени поступао са дужном пажњом тиме што је означио сајт са кога је преузео фотографију, већ је морао показати већи степен пажње приликом употребе фотографије која је на интернету објављена без означања аутора или навођења изричите дозволе за употребу од стране трећих лица, а чега у конкретном случају није било.

Такође, неосновани су жалбени наводи туженог да је првостепена пресуда неразумљива у делу у коме је суд утврдио да је предметна фотографија оригинална духовна творевина, односно ауторско дело. Ово с тога што је из исказа тужиоца и увидом у саму фотографију утврђено да је иста настала као резултат знања и креативности тужиоца, који се дуги низ година бави фотографијом и који је користећи технике и методе примерене медију (угао снимања, светлосни услови, адекватна позадина и сл.) забележио приказ који се одликује специфичношћу и разликује од насумичног фотографисања објекта. Сходно томе, предметна фотографија несумњиво

представља оригиналну творевину духа и креативног потенцијала тужиоца, како је то правилно закључио и првостепени суд.

Неосновано се жалбом туженог указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбу члана 43 Закона о ауторском и сродним правима, јер није имао у виду да је тужени предметну фотографију искористио за потребе обавештавања јавности о будућем догађају - Међутим, предметна фотографија на којој се налази "...” у ... не може се сматрати илустрацијом текућег догађаја, јер исти на њој није приказан, нити су испуњени други услови прописани цитираном законском одредбом, због којих би туженом било допуштено да употреби тужиочеву фотографију без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде. Насупрот томе, реч о ауторском делу, односно оригиналној духовној творевини коју је тужилац створио, а тужени искористио без знања и сагласности тужиоца, те нема услова за ослобођење туженог од одговорности за употребу на већ наведени начин.

Сходно изнетом, правилно је првостепени суд применио одредбе чл. 15 и 19 Закона о ауторском и сродним правима, којима је прописано да аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, као и право на економско искоришћавање свог дела и да му за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица припада накнада, сходно чему је тужени објављивањем предметних фотографија на свом интернет сајту, без плаћања ауторске накнаде и без назначења имена, псеудонима или знака тужиоца као аутора, повредио његово имовинско и морално право.

На основу свега изнетог а како се неосновано жалбом туженог побија првостепена пресуда у ставовима првом, другом и четвртм изреке, Апелациони суд у Београду је одбио жалбу као неосновану и потврдио првостепену пресуду применом одредбе члана 390 ЗПП-а.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде Апелациони суд у Београду је ценио и остале жалбене наводе али како они нису од таквог утицаја да би могли довести до другачије одлуке у овом поступку није их посебно образлагао сагласно овлашћењу из члана 396 став 1 ЗПП-а.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, с обзиром на то да је иста донета правилном применом одредби чланова 150, 153 и 163 Закона о парничном поступку, ценећи успех парничних странака у спору, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења. Сходно наведеном, потврђена је и одлука у ставу шестом изреке пресуде, применом одредбе члана 401. тач 2 ЗПП-а.

Одлуку из става другог изреке ове пресуде којом је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка овај суд је донео полазећи од чињенице да тужени није успео у поступку по жалби, а применом одредбе члана 165 став 1 у вези са одредбом чл.153 став 1 ЗПП-а.

**Председник већа-судија,
Весна Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић